

LUBUSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW Gorzów Wlkp. ...1.6.03..2021
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
Delegatura w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Kosynierów Gdyńskich 75
66-400 Gorzów Wielkopolski

tel. [95] 7200 521, fax [95] 7200 346
www.lwzkz.pl; delegatura.gorzow@lwzkz.pl

ZN-G.5142.2 2020 [Tor]

**Parafia Rzymskokatolicka
pw. Podwyższenia Krzyża Świętego
ul. Sulęcińska 2, 66-235 Torzym**

DECYZJA

Na podstawie art. 92 ust. 6, art. 36 ust. 1 p. 1, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c) ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.), w związku z § 12 Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. Sulęcińska 2, 66-235 Torzym z dnia 28.09.2020 r. (wpłynęło w dniu 28.09.2020 r.)

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia

na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków jakim jest kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1964 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 26.04.1971 roku; obecny numer rejestru: L-250/A decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 30.05.2007 roku, zgodnie z dokumentacją projektową sporządzoną przez mgr inż. Przemysława Dudzińskiego w Gorzowie Wlkp. w dniu 16.03.2020 r. i programem prac konserwatorskich sporządzonym przez mgr Paulinę Celecką, w następującym zakresie:

1.Prace związane z likwidacją zawilgocenia

- 1) demontaż i likwidacja opasek betonowych, krawężników, kruszywa przepuszczającego wodę opadową i innych elementów opasających mury obwodowe kościoła;
- 2) obniżenie poziomu gruntu przy kościele do pierwotnej wysokości, względnie poniżej poziomu przewidzianej we wnętrzu posadzki;
- 3) korekta ukształtowania terenu w celu wykonania spadków od budynku i zapobieżenie gromadzenia się wody opadowej w nieckach gruntu; uwaga: należy zapewnić spadek na zewnątrz od murów obwodowych kościoła rzędu 1,5 %;

- 4) w przypadku braku drenażu przy kościele, zastosowanie murawy wokół murów obwodowych kościoła;
- 5) wykonanie systemu odprowadzenia wody opadowej z rur spustowych i orywnowania, w formie betonowych koryt lub wyprofilowanych rynsztoków z kostki brukowej/kamienia polnego; uwaga: zaleca się nawierzchniowe odprowadzenie wody opadowej ze względu na łatwość kontrolowania i łatwiejszą ingerencję w przypadku wykrycia błędów; uwaga: woda powinna być odprowadzona do kanalizacji, zbiornika wodnego lub odprowadzona do studzienek rozsączających;
- 6) doprowadzenie do drożności systemu rynien i rur spustowych, względnie zainstalowanie nowego z elementów miedzianych lub imitujących miedź;
- 7) usunięcie obecnej posadzki wraz z betonową wylewką, w celu poprawy paroprzepuszczalności terenu, co umożliwi sprawne osuszenie murów obwodowych;
- 8) przywrócenie pierwotnej ceglanej posadzki; uwaga: w przypadku złego stanu zachowania dawnej posadzki - pozostawienie historycznej posadzki pod warstwą grysu bazaltowego i ułożenie nowej, odwzorowującej historyczną; uwaga: ostateczne parametry posadzki i sposób jej ułożenia zostaną ustalone na etapie realizacji inwestycji;
- 9) likwidacja drewnianej boazerii wewnątrz budynku

2. Prace przy elewacji kościoła

- 1) mechaniczne usunięcie tynku cementowego ze strefy cokołowej z poszanowaniem lica ceglanych wątku muru;
- 2) mechaniczne usunięcie wtórnej ceramicznej okładziny znajdującej się na fasadzie z poszanowaniem ceglanych lica muru, względnie stwierdzonych historycznych wypraw tynkarskich.

3. Prace przy fundamentach

UWAGA: wykonanie wykopu w celu oceny stanu technicznego murów fundamentowych i sprawdzenia rodzaju wcześniej zastosowanego sposobu odwodnienia. Miejsce jego wykonania należy ustalić komisyjnie z udziałem autora projektu budowlanego i osoby prowadzącej nadzór konserwatorski. Prace należy prowadzić w sytuacji złego stanu technicznego murów fundamentowych lub stwierdzenia nieprawidłowości w sposobie funkcjonowania ewentualnie stwierdzonej izolacji pionowej:

- 1) oczyszczenie lica muru z zabrudzeń, pozostałości zaprawy tynkarskiej, wcześniejszej izolacji pionowej;
- 2) wymiana zniszczonych cegieł na nowe o takich samych wymiarach jak historyczne z wykorzystaniem jako zaprawy do wmurowania FM Historic, producent: Remmers;
- 3) dezynfekcja lica muru substancją biobójczą przez natrysk środkiem: chlorek alkilodimetylo-benzylamonowy, producent: C.T.S., nazwa handlowa: Preventol RI 50, roztwór 5% w wodzie destylowanej, względnie preparatem Capatox lub podobnym;
- 4) w przypadku zasolenia muru - naniesienie na jego lico preparatu przekształcającego sole rozpuszczalne w wodzie w nierozpuszczalne (np. preparat, ESCO-FLUAT – SHOMBURG, producent: Schomburg, lub tożsame), względnie obniżenie zawartości soli bentonitowym kompresem WTA Entsalzungskomprexe, producent: Remmers;
- 5) uzupełnienie zaprawy murarskiej w fugach zaprawą FM Historic, producent: Remmers;
- 6) wzmocnienie struktury lica przez zagruntowanie preparatem krzemoorganicznym

Kiesol, producent: Remmers, stężenie 1:1 w wodzie lub indywidualnie dobrane;

- 7) pokrycie lica muru fundamentowego mineralnym szlamem uszczelniającym *Sulfatexschlamme*, producent *Remmers*;
- 8) dla poprawy właściwości izolacyjnych po upływie trzech dni – spryskanie opracowywanej powierzchni nierozcieńczonym preparatem krzemoorganicznym Kiesol, producent: Remmers, stężenie 1:1 w wodzie.

4. Prace przy licu murów przyziemia (Uzupełnienie w strefie cokolowej tynku w systemie tynków renowacyjnych, z certyfikatem WTA).

UWAGA: zastosowane materiały muszą być jednego producenta, kompatybilne i dedykowane obiektom zabytkowym. W niniejszym opracowaniu zaproponowano: system firmy Remmers, z dopuszczeniem systemów firm: Sto-ispo, Keim, Schomburg lub innych tożsamyh dedykowanych zabytkom;

- 1) dezynfekcja lica muru substancją biobójczą przez natrysk środkiem: chlorek alkilodimetylo-benzylu-amonowy, producent: C.T.S., nazwa handlowa: Preventol RI 50, roztwór 5% w wodzie destylowanej;
- 2) w przypadku zasolenia muru - naniesienie na jego lico preparatu przekształcającego sole rozpuszczalne w wodzie w nierozpuszczalne (np. preparat, ESCO-FLUAT – SHOMBURG, producent: Schomburg lub tożsame), względnie obniżenie zawartości soli bentonitowym kompresem WTA Entsalzungskomprese, producent: Remmers;
- 3) miejscowe strukturalne wzmocnienie cegieł preparatem KSE OH, producent: Remmers. i rozcieńczenie preparatu w przypadku zamiaru otrzymania substancji o lżejszym działaniu preparatem V KSE (producent: Remmers);
- 4) w przypadku złego stanu zachowania niektórych cegieł dopuszcza się ich wymianę na nowe, o takich samych wymiarach, jak historyczne;
- 5) uzupełnienie zaprawy murarskiej w fugach zaprawą FM Historic, producent: Remmers;
- 6) w przypadku podłoża o ograniczonej przyczepności (np. duże kamienie) dopuszcza się naniesienie na lico muru warstwy podkładowej, czepnej (nie może przekraczać 0,5 cm grubości i może zakrywać do 50% powierzchni lica muru np. Vorspritzmortel, producent: Remmers;
- 7) naniesienie warstwy tynku renowacyjnego w jednej lub kilku warstwach, w zależności od grubości pierwotnego tynku; uwaga: pod właściwy tynk renowacyjny w zależności od stopnia zawilgocenia i zasolenia można położyć renowacyjny tynk podkładowy SP Levell, producent Remmers; zalecany tynk renowacyjny Sanierputz Alt Weiss, producent: Remmers;
- 8) rekonstrukcja wyprawy tynkarskiej w uszkodzonych niezawilgoconych partiach gotowym tynkiem przeznaczonym do obiektów zabytkowych, np. CL Levell Historic (tynk podkładowy) i CL Top Historic (tynk wierzchni) producent Remmers;
- 9) położenie cienkowarstwowego tynku wykończeniowego na wszystkie uzupełnione tynkiem partie elewacji, np. SP Fill Q3, producent: Remmers.
- 10) malowanie elewacji farbami krzemianowymi przeznaczonymi do ekspozycji zewnętrznej, producent Remmers lub tożsamyh; uwaga: kolor farby uzgodniony będzie na podstawie prób nie mniejszych, niż 0,5 m² z udziałem nadzoru konserwatorskiego i przedstawiciela LWKZ.

5. Prace we wnętrzu kościoła

Uzupełnienie w strefie cokolowej tynku w systemie tynków renowacyjnych, z certyfikatem WTA).

UWAGA: zastosowane materiały muszą być jednego producenta, kompatybilne i dedykowane obiektom zabytkowym. W niniejszym opracowaniu zaproponowano: system firmy Remmers, z dopuszczeniem systemów firm: Sto-ispo, Keim, Schomburg lub innych tożsamyh dedykowanych zabytkom; **UWAGA:** po ustawieniu rusztowań, w ramach nadzoru konserwatorskiego konieczne jest wykonanie odkrywek w wyższych partiach ścian w celu stwierdzenia występowania reliktyw historycznego tynku.

- 1) usunięcie styropianowych aplikacji ze ścian i stropu kościoła;
- 2) usunięcie luźnych partii wymalowań ze ścian i stropu za pomocą szpachelek, opcjonalnie z zastosowaniem parownicy w obszarach, gdzie nie ma historycznych warstw spodnich;
- 3) usunięcie tynku w strefie przyziemia w partiach porażonych zawilgoceniem muru;
- 4) w przypadku złego stanu zachowania spoin należy dokonać usunięcia luźnych partii; uwaga: zakres prac powinien być poprzedzony rozpoznaniem stanu technicznego spoin;
- 5) oczyszczenie ścian sprężonym powietrzem z luźnych zabrudzeń;
- 6) dezynfekcja lica muru substancją biobójczą przez natrysk: chlorek alkilo-dimetylo-benzylu-amoniowy, producent: C.T.S., nazwa handlowa: Preventol RI 50, roztwór 5% w wodzie destylowanej;
- 7) odsolenie obszarów o dużym zasoleniu bentonitowym kompresem WTA Entsalzungkomprese, producent: Remmers;
- 8) lokalne wzmocnienie lica ceglanego KSE OH, producent: Remmers;
- 9) w przypadku bardzo złego stanu zachowania cegieł należy dokonać ich wymiany na nowe o takich samych wymiarach jak historyczne, z zastosowaniem gotowej zaprawy dedykowanej do zabytków: FM Historic, producent: Remmers;
- 10) w przypadku podłoża o ograniczonej przyczepności (np. duże kamienie) dopuszcza się naniesienie na lico muru warstwy podkładowej, czepnej (nie może przekraczać 0,5 cm grubości i może zakrywać do 50% powierzchni lica muru np. Vorspritzmörtel, producent: Remmers;
- 11) naniesienie warstwy tynku renowacyjnego w jednej lub kilku warstwach, w zależności od grubości pierwotnego tynku; uwaga: pod właściwy tynk renowacyjny w zależności od stopnia zawilgocenia i zasolenia można położyć renowacyjny tynk podkładowy SP Levell, producent Remmers; zalecany tynk renowacyjny Sanierputz Alt Weiss, producent: Remmers;
- 12) ujednolicenie faktury tynku wewnątrz kościoła przez położenie cienkiej warstwy tynku wyrównującego SP Top Q2 (Feinputz) lub CL Fill Q3 Historic (Historic Kalkspachtel), producent Remmers;
- 13) malowanie wnętrza kościoła farbami wapiennymi lub krzemianowymi przeznaczonymi do obiektów zabytkowych firmy Remmers lub Keim; uwaga: ostateczny dobór techniki malarskiej i kolorystyki powinien zostać dokonany przez komisję konserwatorską z udziałem przedstawiciela LWKZ na podstawie wykonanych prób o formacie nie mniejszym, niż 0,5 m².

6. Prace przy reliktach wypraw tynkarskich z mono/polichromiami

- 1) usunięcie wtórnych warstw tynkarskich mechanicznie z zastosowaniem przecinaków, dłut i małych młotków;
- 2) usunięcie przemaalowań i zabrudzeń powierzchniowych mechanicznie (skalpelem, włóknem szklanym, pędzlami o odpowiednio dobranym włosiu);
- 3) dezynfekcja odkrytej zabytkowej powierzchni substancją biobójczą przez natrysk chlorkiem alkilo-dimetylo-benzylu-amoniowym, producent: C.T.S., nazwa handlowa: Preventol RI 50, roztwór 5% w wodzie destylowanej;
- 4) podklejenie spęcherzeń tynku zaprawą iniekcyjną mineralną przeznaczoną do obiektów zabytkowych (producent: C.T.S., nazwa handlowa PLM-M); uwaga: ilość wody w zaprawie nie powinna przekraczać 70% i może być niższa w zależności od pożądanej konsystencji;
- 5) w przypadku cienkich odspojen o utrudnionej penetracji wprowadzenie dyspersji żywicy akrylowej lub żywicy akrylowej zmodyfikowanej domieszką wypełniacza – kredy (handlowa nazwa: Primal AC 33 lub Primal E 330 S, mieszanina w wodzie destylowanej); uwaga: rozcieńczenie zastosowanej dyspersji powinno zawierać się między 1:3 a 1:4; zabieg należy poprzedzić próbami stężenia dyspersji w celu oceny skuteczności procesu wypełniania odspojen;
- 6) wzmocnienie strukturalne tynku poprzez nasączenie go preparatem na bazie krzemionki organicznej (producent: Remmers, nazwa handlowa: KSE OH, rozcieńczenie w zależności od stopnia obniżenia kohezji historycznej zaprawy preparatem rozcieńczalnikowym V KSE); uwaga: po wykonaniu zabiegu konieczne jest sezonowanie wzmocnionych strukturalnie partii tynkarskich przez dwa tygodnie. Temperatura tynku w tym czasie nie może spaść poniżej 8 °C;

UWAGA: kolejność zabiegów opisanych w punktach 4-6 może zostać zamieniona w przypadku bardzo złego stanu zachowania struktury tynku, lub też proces wzmocniania struktury tynku może zostać wykonany dwuetapowo (stopniowo) przed i po zabiegu podklejania spęcherzeń i odspojen.

- 7) konsolidacja warstwy malarskiej z podłożem przy zastosowaniu środka na bazie żywicy termoplastycznej, np. roztworu żywicy akrylowej na bazie metakrylanu etylu i akrylanu metylu, (producent: Rohm&Hass, nazwa handlowa: Paraloid B72) w toluenie, o stężeniu 1,5-3,5 %; uwaga: dokładne stężenie musi zostać dobrane na podstawie prób w obiekcie, w celu uzyskania minimalnej skutecznej jego wartości; zbyt wysokie stężenie spowoduje wyblyszczzenie powierzchni tynku;
- 8) uzupełnienie warstwy tynkarskiej z zachowaniem charakterystycznej faktury tynku; uwaga: uzupełnienia należy wykonać wyłącznie w granicach ubytków i zlicować z oryginałem przy wykorzystaniu zaprawy wapienno-piaskowej zmieszanej z 1 częścią spoiwa (dobrego jakościowo, wolnego od zanieczyszczeń wapna dołowanego 5 lat, producent C.T.S.) i 3 częścią wypełniacza (czystym płukanym piasku o charakterze podobnym jak wypełniacz zastosowany oryginalnie);
- 9) w celu zabezpieczenia wrażliwych na uszkodzenia krawędzi zachowanych historycznych partii tynkarskich należy wykonać opaski zaprawą jak w punkcie 8;
- 10) uzupełnienie warstwy pobiały wapnem jak w punkcie 8; uwaga: w celu polepszenia właściwości malarskich pobiały możliwe jest zmodyfikowanie jej niewielką domieszką dyspersji akrylowej, przeznaczonej do stosowania w obiektach zabytkowych, jak w punkcie 5;
- 11) uzupełnienie warstwy malarskiej metodą graficzną farbami na spoiwie w postaci około

3,5% roztworu alkoholowego żywicy akrylowej na bazie metakrylanu metylu (producent: Rohm&Hass, nazwa handlowa: Paraloid B 82); uwaga: farba przeznaczona do uzupełnień musi mieć zbliżone właściwości wizualne do oryginału i zawierać pigmenty odporne na działanie promieni UV; uwaga: sposób i zakres uzupełniania dekoracji malarskiej należy uzgodnić z przedstawicielem LWKZ.

Termin ważności pozwolenia: 31 grudzień 2025 r.

Warunki obowiązujące do spełnienia przy realizacji niniejszej decyzji:

- zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) wprowadza się obowiązek kierowania prac i badań przez osobę spełniającą wymagania określone w art. 37a ust. 1, 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) wprowadza się obowiązek polegający na przekazaniu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 3 a) imienia, nazwiska i adresu osoby; b) dokumentów potwierdzających posiadanie przez tę osobę wymagań określonych w art. 37 a ust. 1 pkt 1-2, c) o przyjęciu obowiązku kierowania badaniami, pracami;
- zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) wprowadza się obowiązek zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych pozwoleniu prac i badań oraz robót budowlanych;
- zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) wprowadza się obowiązek niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac;
- zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609) wprowadza się obowiązek dokonania odbioru końcowego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

U z a s a d n i e n i e

Planowana inwestycja dotyczy kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 1964 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 26.04.1971 roku; obecny numer rejestru: L-250/A z dnia 30.05.2007 roku. Wpisany do rejestru zabytek chroniony jest na podstawie art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.). Zgodnie z treścią art. 36 ust. 1 p. 1 wyżej cytowanej ustawy prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Torzymiu pismem z dnia 28.09.2020 r. (wpłynęło w dniu 28.09.2020 r.) wniosła do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uzgodnienie prac konserwatorskich i restauratorskich przy kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Torzymiu. Do wniosku załączone zostały: dokumentacja projektowa sporządzona przez mgr inż. Przemysława Dudzińskiego i innych w Gorzowie Wlkp. 16.03.2020 r., program prac konserwatorskich autorstwa mgr Pauliny Celeckiej oraz opracowanie historyczne dr Katarzyny Adamek-Pajuszo. Jak wynika z akt sprawy wnioskodawca jest jedyną Stroną w przedmiotowym postępowaniu.

Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego usytuowany jest po północno-wschodniej stronie historycznego układu urbanistycznego, na wyniesieniu terenu. Obiekt wzniesiono w latach 1831-1833 według projektu typowego K. F. Schinkla. W kolejnym etapie dodano zakrystię oraz przebudowano empory. W związku z powstaniem zakrystii zmianie uległa funkcja dwóch pomieszczeń przyległych do jej wnętrza, gdzie umieszczono schody. Budowla jest orientowana, wzniesiona na rzucie prostokąta, z wieżą od zachodu, murowana z cegły ceramicznej na zaprawie wapiennej, o wyprawionych tynkami elewacjach. Wnętrze jest salowe z kruchtą w przyziemiu wieży i zakrystią od wschodu. Zróżnicowana bryła kryta jest w następujący sposób – prostopadłościenny korpus: dachem dwuspadowym, wieża: hełmem ośmiobocznym, zakrystia: dachem trzyspadowym. Elewacje posiadają wyprawy tynkarskie i oszczędny detal, akcentujący otwory wejściowe i okienne. Wnętrze nakryte jest kasetonowym stropem, z emporą po stronie zachodniej. Do historycznego wyposażenia należy prospekt organowy, ława zakrystyjna oraz neogotycki fotel, choć niekoniecznie są to elementy pochodzące z tej świątyni. Obecny wygląd obiektu jest wynikiem remontów prowadzonych w okresie po 1945 roku. Wymieniono wówczas m.in. wyprawy tynkarskie, zastępując je wyprawami cementowymi, posadzkę, zdemontowano empory, a także usunięto oryginalny wystrój oraz wyposażenie wnętrza.

Stan techniczny kościoła jest zły, głównie przez zawilgocenie ścian obwodowych. Przyczyną tego stanu rzeczy jest stosowanie nieprzepuszczalnych zapraw cementowych na zewnątrz i wewnątrz ścian obwodowych, błędy w odprowadzeniu wody opadowej, a być może również niedrożność systemu oraz wynikająca z upływu czasu degradacja materiału budowlanego. Dodatkowo przyczyną zawilgocenia jest niekorzystna zmiana konfiguracji terenu, założenie szczelnej posadzki wewnątrz i drewnianych boazerii.

Uzasadnieniem podjęcia prac przy zabytku jest zły stan techniczny wynikający z niewprawnych i nieprzemyślanych remontów. W ich wyniku nastąpiło silne zawilgocenie ścian obwodowych, a także zatarto częściowo historyczne wartości architektoniczne kościoła. Po dokonaniu analizy wniosku i dokumentacji projektowej oraz programu prac konserwatorskich i restauratorskich, należy stwierdzić że przedmiotowe prace mają na celu zabezpieczenie i utrwalenie historycznej substancji oraz odtworzenie oryginalnych wartości architektonicznych i artystycznych.

Wobec powyższego na podstawie art. 92 ust. 6, art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 7 pkt 1, art. 36 ust 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104, 105 Kodeksu postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji.

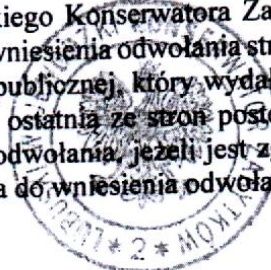
Jednocześnie informuję, że:

1. Zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.) uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.
2. Stosownie do art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.) wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze

decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania działań określonych w niniejszym pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art.127a §1, art.130 § 4 Kpa).

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Błażej Skaziński
Przewodniczący Delegatury

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezjalna w Zielonej Górze, ul. Powstańców Wlkp. 1, 65-001 Zielona Góra

2. a.a. (2909) D – 36.1.1.+

Opracował: mgr Błażej Skaziński